

studerende på den her nye ordning selv må betale de bøger og lignende, der ikke har karakter af specialpædagogisk støtte.

Når vi har nævnt satspuljen, så er det jo, fordi vi gerne vil sikre regeringen, at den kan have en nødvendig økonomisk buffer, hvis den synes, det er svært at vurdere økonomien. For det er klart, at det er svært at vurdere økonomien i sådan et forslag her. Det er svært at vurdere, om flere handicappede vil have mod på at gå i gang med en uddannelse, nu, hvor de ikke skal gennem en kommunal sagsbehandling, eller om vi har hele gruppen i vores revalideringssystem, og hvor mange der så i givet fald vil gå den anden vej.

Derfor tror jeg, at det vil være meget hensigtsmæssigt, hvis man havde en lovgivning, som man fulgte meget tæt, og som man var villig til at tage op til revision ret hurtigt, hvis man fandt, at forholdene ændrede sig.

Jeg synes, det ville klæde både regeringen og regeringspartierne at se det her som et ægte fritvalgsforslag og få sat det lovarbejde i gang og også være villig til at forpligte sig på det. Det ville være klædeligt for os alle sammen i lyset af, at det er handicapår.

Derfor er jeg lidt ærgerlig over den her afværgemanøvre om, at man godt kan støtte intentionen, men at der er nogle problemer, som skal afklares. Det er sådan set lige præcis det, som vi har set i øjnene, at der er problemer, som skal afklares. Det er derfor, beslutningsforslaget ene og alene går ud på at fastsætte målet og så bare i al mindelighed bede regeringen gennemføre det lovforberedende arbejde, der er nødvendigt, for at vi kan få et egentligt lovforslag i samlingen 2003-04.

Kl. 14.30

Jeg vil gerne sige mange tak for de meget positive toner, der har lydt i forhold til målsætningen, og jeg håber, at vi under udvalgsbehandlingen kan gøre det lysende klart, at det her er et forslag, som vil tjene os alle sammen, så vi vedtager det med et meget stort flertal, sådan at vi kan få gjort op med den forskelsbehandling, der finder sted i dag.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslagene overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 128: Forslag til lov om Kunstrådet.

Af kulturministeren (Brian Mikkelsen).
(Fremsat 15/1 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jytte Andersen (S):

Dansk kunst- og kulturliv hviler på mangfoldighed, hviler på, at det nyskabende, det provokerende, det sublime, det spektakulære udvikles og bæres frem af hundredvis af kunstnere, fordi de ikke kan lade være, fordi de uafhængigt af politikere, embedsmænd og -kvinder, systemer og vante forestillinger ikke kan lade være med at give lige netop deres bidrag til vores fælles udvikling.

Vi andre elsker dem for det, selv om det ikke er alt, vi selv kan tage til os. Sådan har det været i mange, mange år, udviklende, ustyrbart, men hvor fremsynede kulturministre har sikret det økonomiske grundlag for udviklingen.

Det er en kulturverden, der hviler på mangfoldighed og frihed, og ved at mange aktører i organisationer og institutioner lokalt, nationalt og internationalt er udøvende, skabende og formidlende kulturbærere.

Selvfølgelig vil en sådan brogethed og pluralisme altid set ovenfra virke aldeles uoverskuelig og lettere kaotisk, men det fungerer vel egentlig ganske godt. Det synes vi i Socialdemokratiet. Måske kunne der justeres hist og her, måske kunne der spares lidt administration her og der, men med hensyn til den store systemændring er det store spørgsmål, om det var nødvendigt.

Det syntes regeringen, og det syntes kulturministeren, da han tidligt sidste år spillede ud

med forslaget om et nyt kunstråd. Vi syntes dengang, at det var en centralistisk model med politisk topstyring i kunstråd og de faglige udvalg, hvor der var gjort kort proces med diverse institutioner, med bredden i rådgivningen og sidst, men ikke mindst en udradering af det vigtige armslængdeprincip. Men ministeren havde jo sit flertal med Dansk Folkeparti hjemme.

Når Socialdemokratiet i dag meget gerne støtter forslaget, hænger det nøje sammen med, at de krav, vi stillede i de efterfølgende forhandlinger, er blevet imødekommet ganske langt hen ad vejen. Armslængdeprincippet i Kunstrådet og de faglige udvalg er bevaret, politisk udpegede kan ikke majorisere, ministerudpegede har ikke flertal, afgørelser afgøres ved almindeligt stemmeflertal.

Der er et repræsentantskab med 36 medlemmer som rådgivende organ og faglige udvalg med flertal af kunstnere. Børnekulturområdet er blevet mere synligt; billedkunstudvalget er nu placeret stærkere i udspillet, end det var, og det er ikke mindst takket være, vil jeg godt sige, også ministerens ihærdige indsats præcis på det her område. Musikken har fået et større udvalg, nemlig syv medlemmer med fire fra miljøet, hvad vi er meget glade for, og nedlæggelsen af MIC er, så vidt vi kan vurdere, også blevet kompenseret.

Vi havde selvfølgelig gerne set flere indrømmelser: at Kunstrådet skulle have et flertal af kunstnere, at handlingsplanerne alene skulle godkendes af de kulturelle miljøer, at musik- og børneområdet havde fået en højere prioritering, det samme med vækstlaget og det nyskabende og den etniske kultur.

Der er ingen tvivl om, at der i dette forslag er lidt mindre kunst og lidt mere centralisme, lidt mere minister og embedsværk og lidt mindre mangfoldighed og armslængde. Men som forslaget ligger nu, synes vi, at der er et godt grundlag for en kulturpolitisk dagsorden.

Kl. 14.35

Vi synes, der er gode perspektiver i Kunstrådet til at tage de sådan mere overordnede kunst- og kulturpolitiske debatter og foretage principielle prioriteringer. Det er utrolig vigtigt, at de faglige miljøer og udvalg får en så stærk placering, sådan som tilfældet er.

Jeg vil afslutningsvis sige, at vi gerne støtter forslaget. Vi takker kollegaer, minister, embedsmænd og -kvinder for et godt forhandlingsklima og forhandlingsforløb. Vi synes, at vi, når vi kommer så vidt, skal have sat fokus på kompe-

tencen mellem Kunstråd og de faglige udvalg, det internationale aspekt, billedkunsten, musikken og børnene. Men alt andet lige har det været et godt forløb, et godt politisk arbejde fra gode kollegaer, og det er baggrunden for, at Socialdemokratiet faktisk er glad for at støtte forslaget.

Louise Frevert (DF):

Det er jo en strålende dag i dag. Dette lovforslag om Kunstrådet gør op med de sidste 30 års jungle af regler eller mangel på samme inden for kunststøtteordningen. Dette forslag til lov om Kunstrådet er et opgør med en tid, hvor tingene udviklede sig – måske lidt stærkt sagt – i en måske ikke så hensigtsmæssig retning, hvor det ene udvalg og råd efter det andet afløste hinanden i støtteordningens tjeneste.

Med det system, som her er foreslået, opnår man en gennemsigtighed, som mange af os længe har ønsket, og det er da også med stor glæde, at det er samtlige partier i Folketinget, der er med i denne aftale.

Nu skal jeg ikke lægge skjul på, at Dansk Folkeparti mener, at støtteordninger ikke skal eksistere for enhver pris. Til gengæld mener vi, at subventionering kan være positivt i nogle tilfælde, specielt når det er dansk kultur, der skal højes. Vi anser det for at være af stor vigtighed, at vi er med til at holde ikke alene det danske sprog i hævd, men også den danske kulturarv, for uden fortid, ingen nutid. Derfor er det meget betydningsfuldt, at vi ikke alene holder vores museer og vores kulturarv i hævd, men også sørger for, at ny kultur kan vokse frem på en rimelig måde.

Selvfølgelig er det ikke alt, der skal støttes i dagens Danmark, og man har alt for længe haft en fornemmelse af, at alle projekter, der havde en form for idéoplæg, kunne få støtte. Tiderne er anderledes: Folk er kritiske, folk forlanger kvalitet for deres penge, når de skal høre, se og opleve kunst. Derfor er Dansk Folkeparti også overbevist om, at med det nye kunstråd vil man via fagudvalgene opleve en helt anden form for professionel vurdering, end der hidtil har været.

Når man kommer med sådanne udtalelser her fra Folketingets talerstol, kan man jo bagefter blive skudt i skoene, at man mener, det ikke har været professionelle, der har siddet og administreret kunststøtten tidligere. Lad mig sige det på en lidt anden måde: Det har måske ikke været så struktureret, og derfor har der været nogle andre tiltag end dem, som vi i Dansk Folkeparti synes kunne være ønskværdige.

Kunstrådets formål er at fremme udviklingen af kunsten i Danmark og dansk kunst i udlandet. Det er en rigtig glimrende idé at promovere den danske kunst i udlandet, selvfølgelig inden for rimelighedens rammer, men jo mere den danske kunst af den ene eller anden art bliver promoveret i udlandet, jo større marked er der for salg for kunstnerne.

Meningen med hele denne øvelse er jo også at mindske administrationsudgifterne, og på den måde vil man selvfølgelig få flere midler til de kunstneriske aktiviteter.

Selv om der her i Folketinget er bred enighed om strukturen i lovforslaget, har vi jo via høringssvarene kunnet fornemme, at der var en lille utilfredshed. Men jeg er ikke bange for de små kritiske bemærkninger, der har været, for kunstnere er jo som alle os andre vanetænkere, og den mindste lille forandring gør os alle sammen nervøse.

Antallet af personer i repræsentantskabet er nu øget til 36. Det synes Dansk Folkeparti ved nærmere eftertanke er en udmærket idé, for her opnår man alsidighed, hvor organisationer, interessegrupper og interessenter er repræsenteret.

Ligeledes synes vi, at det er at have hånd i hanke med tingene, at der laves en handlingsplan. Ganske vist skal handlingsplanen udføres, så den dækker 4 år, men i denne hurtigt udviklende tid kan man jo ikke være sikker på, at en 4-års-plan holder, tværtimod. Derfor er der sat en snor i, så man kan justere handlingsplanen forud for hvert finansår, hvis Kunstrådet eller kulturministeren finder, at der er behov for det.

Kl. 14.40

Ligeledes skal Kunstrådet hvert år aflægge en årlig beretning ikke alene for rådets virksomhed, men også regnskabsmæssigt. Det giver en god tryghed, at der er denne gennemsigtighed, og handlingsplaner, årsberetninger og regnskab er selvfølgelig tilgængelige for offentligheden.

Det er også en glæde at kunne konstatere, at forslaget ikke indeholder EU-retlige aspekter. Det kunne også være kønt, hvis EU skulle til at blande sig i den danske kulturpolitik.

Så alt i alt er vi i Dansk Folkeparti godt tilfredse med udviklingen, og jeg er sikker på, at det danske kultur- og kunstliv går en positiv eksistens i møde. Det er en strålende idé at vurdere hele kunstlivet i Danmark ud fra et helhedsperspektiv, men stadig væk have klarhed over, at det drejer sig om individuelle ikke alene præstationer, men også kunstneriske udtryk.

Som jeg indledningsvis startede med at sige, er dette en dejlig dag, specielt for kunsten i Danmark. Dansk Folkeparti glæder sig over at kunne støtte dette glimrende forslag.

Carina Christensen (KF):

Da Venstres ordfører ikke kan være til stede her ved førstebehandlingen, skal jeg meddele, at jeg taler på vegne af både Det Konservative Folkeparti og Venstre.

Det lovforslag, som vi behandler i dag, er formet gennem mange og konstruktive drøftelser mellem kulturordførerne og kulturministeren. At samtlige partier i Folketinget står bag forslaget afspejler viljen og evnen til at finde den rigtige ramme omkring kulturstøtten og den relevante lovgivning.

Det bærende i forløbet har været en fælles opfattelse af det overordnede formål, nemlig at fremme udviklingen af kunsten i Danmark og dansk kunst i udlandet.

Med lovforslaget indføres der en enkel struktur på kunststøtteområdet. De seneste 40 år har kunstområdet været præget af knopskydning med større og større acceleration. Et hurtigt tilbageblik kan illustrere dette:

Statens Kunstfond er oprettet i 1965, Statens Musikråd blev oprettet i 1971, Dansk Musik Informations Center i 1980, Teaterrådet i 1985, Center for Dansk Billedkunst i 1995, Litteraturrådet i 1996, Kulturministeriets Udviklingsfond i 1998, Kulturrådet for Børn i 1999, Internationalt Kultursekretariat i 2001 og Billedkunstrådet i 2001.

Det nye kunstråd får et helhedsansvar med mulighed for at skabe dynamik mellem kunstarterne og for at sikre kvaliteten. Det er Kunstrådets opgave at tilgodese nye og tværgående gener og sikre, at disse ikke falder ned mellem de etablerede kunstområder. Det er ikke hensigten, at den nyskabende kunst skal have forrang uden skelen til kvalitet, men den skal tilgodeses, hvis den kan stå for en kunstfaglig kvalitetsvurdering.

Det er et stort ansvar, det er et ansvar for helhed og kvalitet, der hviler på det nye kunstråd og dets arbejdsudvalg. Der har da også været meget stor interesse fra alle sider for at blive repræsenteret i det nye råd og i repræsentantskaberne, bl.a. blev det som et resultat af denne store interesse besluttet at etablere to selvstændige repræsentantskaber i stedet for et fælles forholdsvis Kunstfond og Kunstråd.

I ordfører kredsen har vi udvist stor lydhørhed over for de mange indkomne forslag. Det har ført til en række præciseringer i teksten og til en udvidelse af repræsentantskabet fra 25 til 36 medlemmer, en udvidelse på knap 50 pct.

I Det Konservative Folkeparti og i Venstre er vi glade for at få en forenklet struktur, men vi er også tilfredse med, at Kunstfonden fortsætter sin virksomhed. Vi finder det positivt, at det statslige støttesystem er tostrengt, at der er mere end én dør at komme ind ad. Men det er oplagt, at der er behov for et samarbejde mellem de to institutioner. Dels om fastlæggelse af den indbyrdes arbejdsdeling, dels om et samarbejde hvor opgaveområderne overlapper hinanden.

Vi hilser lovforslaget velkommen og ser med forventning hen til Kunstrådets arbejde.

Ole Sohn (SF):

Forslaget om lov om et nyt kunstråd er et forslag, som vi alene ser som et forsøg på at ændre strukturen inden for de mange råd og nævn, der har været inden for kulturrens verden. Når jeg understreger, at vi ser det som en strukturel ændring, er det, fordi vi er meget påpasselige med at slå fast, at et nyt kunstråd ikke må føre til en centralisering af kunsten og ikke må føre til en større statslig styring, og det er jo en meget hårfin balance.

Kl. 14.45

Da vi indledningsvis hørte regeringens udspil ved kulturministeren sidste forår, indrømmer jeg, at jeg hævdede øjenbrynene en smule. Ideen var jo faktisk, at man nu ville lave en meget stor centralisering af hele kunst- og kulturstøtten, at man ville sikre en ministerindflydelse, som man ikke havde kendt til i dansk kunst- og kulturliv i årtier. Derfor er det klart, at det i hvert fald hos os fik alarmklokkerne til at ringe.

Det gjorde det også i det sprudlende kunstliv. Der var der mange, der protesterede og sagde: Det her det kan ikke være rigtigt.

Der vil jeg så sige, at glædeligvis, og det vil jeg gerne takke ministeren for, lagde ministeren også an til at sige, at det går ikke, at der kommer en ny konflikt, både en politisk konflikt i Folketinget og en konflikt med kulturverdenen. Derfor lagde ministeren an til et samarbejde med alle Folketingets partier, som siden tog fat på opgaven med at finde en løsning, som kunne være med til at rationalisere den måde, alle kunststøtteordningerne fungerer på.

Der har vi haft utrolig mange gode og konstruktive forhandlinger i ordfører kredsen, og vi er kommet frem til en model for et nyt kunstråd, som sikrer, at vi stadig væk har en flerhed, forstået på den måde, at man ikke har et fælles repræsentantskab med Kunstfonden, men har to selvstændigt arbejdende repræsentantskaber. Oven i købet er også Kunstrådets repræsentantskab blevet af en størrelse, så det svarer til Kunstfondens.

Nu er alt jo relativt. Det Konservative Folkepartis ordfører sagde, at vi nu har lavet en udvidelse på 50 pct. Ja, i forhold til udspillet er det rigtig nok, men der er jo tale om en fantastisk indskrænkning af de aktive kunstneres indflydelse på kunst- og kulturlivet, og det betragter vi ikke som noget positivt. Det synes vi er en af farerne ved det, at der bliver mindre plads til det meget store engagement af frivillighed, som har været hos mange. Det synes vi selvfølgelig er det negative.

Men samlet set er vi gået med i aftalen, fordi vi kan se, at der ligger en potentiel mulighed for nogle administrative besparelser, men også kun en potentiel mulighed. Der ligger også faren for, at vi udvikler et større administrativt system, netop fordi Kunstrådet også bliver koblet meget op på kontakt med ministeriet i form af handlingsplaner og lignende.

Derfor vil jeg afslutningsvis sige, at vi støtter ændringerne. I forbindelse med høringssvarene har vi jo også fået dels nogle enkelte løftede pegefingre, dels ideer til justeringer af lovforslaget, som kan gøre det bedre. Det håber jeg også vi kan se på under udvalgsarbejdet, sådan at vi måske kan få samlet nogle af de ting op, vi ikke fik samlet op undervejs.

En af de ting, der bl.a. har været, er en række af de tværgående initiativer i Kunstrådet. Der synes jeg, det er væsentligt at få understreget, at nogle af de elementer, som tidligere lå i Kulturrådet for Børn og i Udviklingsfondens aktiviteter, netop børnekulturen og den etniske kultur, får en meget central placering. Det har vi også snakket om, og det står her også, men vi understreger det her.

Jeg synes også, at det er vigtigt at understrege, at fagudvalgene får den kompetence, så de kan komme til at arbejde med størst mulig frihed uden hele tiden at skulle kigges over skulderen, for det er jo gennem den kunstneriske frihed, at al forandringen sker.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det er så trist med al hr. Ole Sohns negativitet. Jeg bliver simpelt hen så ked af at høre det. Jeg synes, at det er sådan et strålende forslag det her, og det er ærgerligt, at der altid skal lyde så negative toner fra en ellers så velinformeret kunstnerisk personlighed som hr. Ole Sohn.

Jeg har også læst høringssvarene og har været dybt inde i denne sag nu i flere måneder, men jeg vil gerne have nogle andre bud på, hvad det er ud over de tværgående initiativer og børnekulturen og en kompetence, der er blevet givet til fagudvalgene, som hr. Ole Sohn gerne vil have belyst i udvalgsarbejdet. For skal jeg være helt ærlig, så har vi indgået en aftale, og jeg synes faktisk, at alle sten allerede på nuværende tidspunkt er blevet vendt i denne her sag. Vi har diskuteret den næsten til døde under udvalgsbehandlingerne.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil lige starte med at sige, at jeg ikke har diskuteret noget til døde i udvalgets behandling endnu, for det starter først her. Men nu har vi været engageret i sagen, og det, jeg sagde var, at der i høringssvarene er blevet meldt ud om en lang række ting. Nogle kan vi ikke sige ja til, fordi vi har et forlig, men der er sandelig også mange gode hjørner, som kan være med til at forbedre forslaget. Hvis ikke vi tager et udvalgsarbejde seriøst, så skulle pokker da stå i at fremsætte et lovforslag.

Kl. 14.50

Det, der er forudsætningen, når man har et forlig, er, at man forhandler sig til rette i forligskredsen. Man går ikke bare ud til højre og venstre og siger, at nu vil vi gøre dette og hint. Det gør vi selvfølgelig heller ikke. Det er derfor, jeg også nævner her, at vi vil se på de høringssvar, der er kommet, sådan at vi kan få den bedst mulige lovgivning.

Når jeg ikke kommer med så mange roser til forslaget, er det, fordi jeg alene ser det som en strukturel ændring, og deri kan der ligge nogle gode ting. Men jeg synes, det er fantastisk vigtigt at understrege, at den flerhed, den pluralisme, det engagement, som en lang række kunstnere har lagt i musikråd, i litteraturråd, i teaterråd osv., osv. og i et internationalt engagement, det indskrænker vi. Og det er jo en politisk beslutning.

Det har vi ikke været enige i. Vi er gået med, fordi alternativet var værre.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Ja, det var jo stadig væk kun jeremiader, der kom heroppe fra talerstolen om de dårlige ting og indskrænkninger, og jeg synes jo stadig væk, det er et godt forslag. Men selvfølgelig skal der da i en demokratisk proces være plads til et kreativt udvalgsarbejde.

Men grunden til, at jeg gik så indgående ind i dialogen med hr. Ole Sohn, er, at jeg gerne vil være forberedt til den debat, for de hjørner, der skal rundes i denne her sag, kan jeg ikke få øje på, og jeg synes, det er så rart, hvis man kan være forberedt til et arbejde.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil sige, at i al beskedenhed tror jeg nok, jeg har været relativt tæt inde i forberedelserne af det her lovforslag. Det tager jeg mit fulde ansvar for. Det tror jeg også ministeren vil nikke genkendende til, så det er ikke der, diskussionen ligger.

Jeg tænker på sådan noget, som når f.eks. Børneteaterrådet gør opmærksom på, at det mener, at man burde stramme formuleringerne op omkring sikring af, at børnekulturen får den centrale placering, som vi også i forligskredsen ønskede. Hvis der kan være tvivl om, hvad vi har ment, og de kan se, at det kan strammes op, så mener jeg, vi skal gøre det.

Der er diskussion om, hvorvidt man kan sikre, at vi holder fast i armslængdeprincippet, så fagudvalgenes kompetence er intakt, og der ikke kan sås tvivl om, at vi skal kigge dem over skuldrene i form af handlingsplaner, og at vi kan gribe ind osv. Den type sikkerhed og ro skal der være for de fagudvalg, der har kompetence. Det er dem, der har den faglige kompetence, ikke os. Vi skal afstikke rammerne, vi skal ikke være dem, der politisk sidder og kigger kulturlivet over skulderen, for så ødelægger vi først den sprudlende energi, der kommer.

Naser Khader (RV):

Med forliget om Kunstrådet får dansk kulturliv en ny og forenklet organisering af kunststøtten. Kunstrådet skal sikre dynamik mellem kunstnerne samt en kvalitet og helhedsorienteret behandling af ansøgninger om kunststøtte.

Kunstfonden med dens otte faglige tre-mandsudvalg beholdes og får fortsat til opgave at støtte den enkelte kunstner inden for de forskellige genrer.

Det lovforslag om Kunstrådet, som er til behandling, bærer præg af væsentlige ændringer i forhold til kulturministerens første udspil, som vi kritiserede kraftigt.

Jeg er glad for, at vi fik præciseret, at Kunstrådet skal overtage alle opgaverne fra Kulturministeriets Udviklingsfond og Kulturrådet for Børn. Dermed bevarer vi fokus på den multikulturelle kunst og børnekulturen. To vigtige områder, der ellers blot skulle nedlægges.

Kulturlivet spiller en afgørende rolle i integrationen af nye danskere, og børnekulturen har krav på prioritering på grund af den store betydning for børnenes dannelse.

En anden væsentlig forbedring i lovforslaget er bevarelsen af armslængdeprincippet. Ministerens første udspil indebar et indgreb på det kunstneriske områdes autonomi. Der var simpelt hen ikke tilstrækkelig afstand mellem politikere og sagkyndige støtteuddelere.

Kulturministeren tog kritikken til efterretning og indgik i en konstruktiv dialog og udvidede antallet af medlemmer i Kunstrådet fra 8 til 10. Heraf udpeger repræsentantskabet de 5, så der sikres en ligelig magtfordeling.

KL 14.55

Endelig kritiserede vi, at udspillet indebar et fælles repræsentantskab mellem Kunstrådet og Statens Kunstfond. Et fælles repræsentantskab ville resultere i overfladiskhed, indspisthed og centralisering.

Lovforslaget sikrer derimod to separate repræsentantskaber, og på baggrund af de omtalte forbedringer kan Det Radikale Venstre således stemme for forslaget til lov om Kunstrådet.

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Lad mig først starte med at takke alle ordførerne for deres indlæg, for deres konstruktive indsats under forhandlingerne og vurderingerne af den nye struktur for kunststøtten og den internationale kulturudveksling.

Det glæder mig, at vi er nået frem til det bredest mulige forslag. Kulturlivet har jo brug for, at vi kan sikre kontinuitet og stabilitet ved, at det er en bred vifte af partier, der står bag det her forslag.

Forud for fremsættelsen af forslaget er foregået en intensiv proces siden det tidlige forår 2002, hvor der i det politiske liv og kunstlivet har væ-

ret ført en engageret debat om den fremtidige organisering af kunststøtten og den internationale kulturudveksling.

Det har været vigtigt for mig at lytte til indlæggene i debatten, dels for at kende holdningerne og interesserne på området, dels for at få så bred en belysning af, hvordan vi bedst organiserer kunststøtten og den internationale kulturudveksling.

Derfor er det lovforslag, vi diskuterer i dag, anderledes end det, der blev fremlagt i marts 2002, om end grundtankerne og formålet med den nye struktur stadig væk står ved magt.

Sagen er den, at formålet med kunststøtten og den internationale kulturudveksling ligger i forlængelse af de visioner, som siden vedtagelsen af lov om Statens Kunstfond i 1964 har været bærende elementer i den danske kunstpolitik og i kunststøttesystemet.

I forlængelse heraf er det Kunstrådets formål at fremme udviklingen af kunsten i Danmark og dansk kunst i udlandet. Med regeringens forslag til måden, hvorpå vi gør dette, er der en væsentlig ny organisering i forhold til i dag.

De forskellige ordførere har hver for sig lagt vægt på forskellige begrundelser for, hvorfor man støtter forslaget, historiske, politiske, konkrete begrundelser, og derfor vil jeg kort angive de bevæggrunde, jeg som minister for kulturen har lagt vægt på.

For det første synes jeg, at en nye struktur for kunststøtten har været nødvendig, fordi vi ikke skulle have en labyrint af forskellige institutioner, som var opstået som resultat af knopskydninger gennem årene. Vi fik præsenteret af den konservative ordfører på vegne af Venstre og Det Konservative Folkeparti, hvordan man hvert andet år eller hvert tredje år eller næsten hvert eneste år oplevede oprettelse af nye råd og nævn på området.

Sagen er den, at hvis vi skal imødekomme nye udfordringer og behov i det kunstneriske landskab, er det nødvendigt at skabe en fremtidssikret struktur, hvor vi svarer på nye kunstneriske og samfundsmæssige udfordringer ved at være disciplinerede med hensyn til oprettelsen af nye administrative enheder og sekretariater og i stedet lægger vægten på rammerne for det kunstformende arbejde.

For det andet, at vi i kunststøttestrukturen ser indsatsen i en større sammenhæng. Jeg har derfor lagt vægt på, at Kunstrådet får et helhedsansvar for kunststøtten og den internationale kulturudveksling.

Det omfatter vel at mærke ikke alt. Kunstområder som f.eks. film, design, arkitektur og kunsthåndværk er ikke omfattet, da de områder er dækket af anden lovgivning.

Men altså et helhedsansvar. Kunstrådet skal have det ansvar. Hermed mener jeg, at Kunstrådet skal beskæftige sig med helheden, ikke ved at dele den op og partout adskille kunstarterne, som den nuværende struktur jo har en tendens til ved den adskillelse med de vandtætte skotter, der er mellem de forskellige råd.

Derfor skal vi have set det hele i en sammenhæng, så sikrer vi en solid og saglig håndtering af de mange kunstneriske projekter og udtryk, som enten går på tværs af de etablerede områder eller vokser ud af og måske fra dem. Pointen er her, at det nye og tværgående ikke skal parkeres på et sidespor i egen institution, men tages dybt alvorligt. Det er jo her fra mange af de eksperimenter og nyskabelser, som kunsten beriger vores samfund med, også kommer.

Når jeg nævner dette, er det naturligvis for at markere, at for en konservativ kulturminister er udviklingen af fremtidens kulturarv vigtig, og den udgøres i høj grad af vore dages eksperimenter.

Kl. 15.00

Når det er sagt, skal det selvfølgelig også stå krystalklart, at det afgørende kriterium for tildelelse af støtte efter lovforslaget er kvalitet, kvalitet og atter kvalitet, og ikke om det tværgående eller det nyskabende tilhører en af de etablerede kunstarter. Rammerne for kvalitetsvurderingen er nærmere defineret i de respektive hovedlove på musik-, teater-, litteratur- og billedkunstområdet. Det fuldgyldige ansvar for kunststøtten – og det er vigtigt – er således Kunstrådets. Det har mulighed for at delegerer kompetencer til de fagudvalg, som etableres på hvert hovedområde. Hermed respekteres både de tværgående og de etablerede kunstarter i hver deres særegenheder, og vi har sikret rammerne for en dialog mellem både det nye og det etablerede.

For det tredje skal den nye struktur skabe en bedre sammenhæng mellem den internationale indsats og den nationale kunststøtte. Den sammenhæng har vel i og for sig altid været til stede, men det kan være svært at se sammenhængen på grund af den måde, området har udviklet sig på de senere år. At vi skal styrke sammenhængen betyder ikke, at de nationale og internationale indsatser skal ensartes, men derimod at de skal koordineres og have mulighed for at berige hinanden. Derfor ser jeg positivt på, at flere

af aktørerne i kunstlivet har hilst dette velkommen.

For det fjerde bliver den internationale kulturudveksling i sig selv styrket med den nye struktur. Det er jo et område, som det politiske system i mange år har ønsket at skabe en bedre struktur for, og den tidligere regering oprettede f.eks. IKS i 2001 for at styrke dette område. Intentionen syntes jeg var god, men strukturen var forkert. Det, som den nye struktur lægger op til, er, at den internationale kulturudveksling kan styrkes, ved at kræfterne og de mange kompetencer, netværk og fagligheder, som er opbygget i de eksisterende centre og institutioner gennem årene, samles i Kunststyrelsen og opererer under Kunstrådets ansvar.

Jeg mener, at lovforslaget afspejler de hovedformål, jeg lige har skitseret, og at det i nye og fremtidssikrede rammer kan være med til at virkeliggøre den vision, som har været gældende i mange år, og som der er opnået bred enighed om her i salen og i kunstlivet. Den ny struktur gør det uden at knægte andre grundlæggende principper, der er bred enighed om, med andre ord uden at smide barnet ud med badevandet. Vi bevarer armslængdeprincippet.

Jeg bliver nødt til at sige noget om netop det, for der er en misforståelse, også blandt nogle ordførere, af, hvad armslængdeprincippet er. Jeg er ked af at måtte gå tilbage til ABC'en på den måde, men det er vigtigt at forstå, at armslængdeprincippet går ud på, at det politiske system fastsætter nogle bevillinger og nogle rammer for et område og udpeger nogle sagkyndige til at stå for uddeling af midlerne inden for de rammer, man har stillet til rådighed.

Armslængdeprincip er ikke pr. definition, at kunstnere selv udnævner folk til de organer. Det er ikke armslængdeprincip, det er bare at beslutte, at nogle får lov til at udpege hinanden. Armslængdeprincip er altså, at vi ikke som politikere selv foretager den endelige prioritering, men sætter nogle sagkyndige til det, så derfor er dette her armslængdeprincip, så det virkelig basker.

Men armslængdeprincippet skal ikke betyde mangler på kontakt og dialog. Det ville altså være fatalt, og derfor er jeg glad for, at vi i forlængelse af de senere års love på området er blevet enige om at indføre, at Kunstrådet skal udarbejde en handlingsplan, som godkendes af ministeren. Jeg mener, at det vil være med til at sikre Kunstrådet legitimitet, og på den måde vedkender det politiske system sig sit ansvar for det

overordnede mål. Det tror jeg også er i de kunstneriske miljøers interesse.

Vi bevarer elementet af det kunstneriske selvstyre. Det har jo været et af de store stridspunkter i debatten om denne reform, og også, om ministeren udpeger for mange medlemmer af Kunstrådet. Sagen er imidlertid den, at det repræsentantskab, der repræsenterer betydende organisationer i kunsthvervet, udpeger i alt 33 medlemmer i strukturen, mens ministeren udpeger 16 poster. Vi sikrer, at kunstarterne ikke skal slås om pengene i Kunstrådet, men at midlerne fordeles på hovedområderne og på finansloven, som vi kender det i dag. Kunstrådet skal være forum for dialog og nytænkning og ikke en slagmark om ressourcer. Det har der også været nogle misforståelser af undervejs i debatten, men det er vigtigt for mig at slå fast, at det har alle politiske partier egentlig været enige om. Der har dannet sig nogle forkerte myter, men jeg tror, at her fandt vi relativt hurtigt hinanden i debatten.

Det var hovedlinjerne, som jeg ser dem, og som det også i vid udstrækning er blevet tilkendegivet i indlæggene fra de forskellige kulturordførere. Jeg tror, vi har taget de rigtige konflikter og fundet de rigtige kompromiser, så derfor vil jeg slutte af med endnu en gang at sige tak til alle folketingspartiernes ordførere for en fantastisk konstruktiv indsats med forskelligt udgangspunkt. Jeg synes, vi er landet på et ganske fornuftigt kompromis, som vil være til gavn for dansk kulturliv i årene fremover.

Kl. 15.05

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det, der fik mig herop, var ministerens fortolkning af armslængdeprincippet.

Ministeren har selvfølgelig ret i, at hvis det politiske system bevilger en pose penge og udpeger en række personer, bliver der lagt et led ind imellem politikerne og pengene. Men det er jo ikke helt ligegyldigt, at det er et politisk flertal, altså en minister uanset partifarve, som udpeger dem, for personvalget vil selvfølgelig altid være påvirket af det, og dermed bliver der en indirekte politisk styring.

Det, der har været kendetegnende for den måde, armslængdeprincippet har været administreret på, er, at vi som politikere har givet en pose penge og bedt en række faglige fora vælge ud af deres midte, så vi er sikre på, at det er ud fra de faglige kriterier, pengene bliver forvaltet,

og ikke ud fra nogle politiske kriterier. I begge varianter af armslængdeprincippet er det selvfølgelig rigtigt, at der er et led imellem, men spørgsmålet er, om det skal være den politiske dirigeren eller den faglige vurdering, og jeg er mest tilhænger af det sidste.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Fru Jytte Andersen, og jeg vil bede ordførerne om at være heroppe. Det er sent på dagen.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Det er lidt i forlængelse af det, hr. Ole Sohn var inde på, altså belæringen om armslængde.

Det er da prisværdigt, at ministeren kaster sig ud i det. Vi kender det jo godt, men der kan være forskellige fortolkninger af det, og helt ærligt: Armslængdeprincippet er i hvert fald efter min bedste opfattelse indskrænket kunstnerisk, hvis der som oprindeligt foreslået er to kunstnere ud af otte i Kunstrådet og to kunstnere ud af fem i de faglige udvalg, mens resten er ministerudpegede. Så er der i hvert fald en temmelig stor sandsynlighed for, at den politiske tolkning af kulturen og kunsten kommer til at stå stærkere end det kunstneriske og kulturelle. Politikerne skal ikke blande sig direkte, men sådan som det blev lagt op af ministeren, kan man altså ikke undgå at få den tanke, at med ministerudpegning vil ministeren i høj grad indirekte kunne blande sig i sagerne.

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg er ked af, at jeg forstyrrede harmonien en lille smule, for grundlæggende er det jo et forslag, som vi er nået frem til i fællesskab og ved en fælles ihærdig indsats af alle parter. Alle har en del af æren for det resultat, vi har nået, nogle synes, det er blevet langt bedre end det, der først blev fremlagt, og jeg synes, det er et flot arbejde fra alles side.

Men årsagen til, at jeg blev nødt til at aflevere den lille pointe om armslængde, er, at jeg synes, det er vigtigt for den fremtidige kulturdebat i Danmark, at det bliver slået fuldstændig fast, hvilket ansvar det politiske system har, og hvad armslængdeprincippet betyder. Armslængdeprincippet er, uanset hvad man siger, ikke til fortolkning. Det er det ikke, det er ganske enkelt. Politikerne træffer beslutningen om kunststøttens formål og organisering samt om, hvor mange midler der skal afsættes hertil, og så træffer

sagkyndige organer beslutning om, hvem og hvad der skal støttes med disse midler inden for lovens formål. Det er slet ikke til debat.

Det er ikke et spørgsmål om, hvorvidt man fra politisk side kan udpege sin far eller sin mor eller sin bedste kammerat til et udvalg. Det vil sige, at det heller ikke er et spørgsmål om, hvorvidt der sidder to ud af fem kunstnere i et udvalg. Der vil sidde fem kunstnere i et udvalg uanset hvad, så her er der igen en misforståelse. Nu sidder der tilfældigvis en minister, der hedder Brian Mikkelsen, men de mennesker, han udnævner, er altså kunstnere. Det er ikke fodboldkammerater nede fra den lokale bodega, det er fem kunstnere, som vil sidde i udvalget.

Kl. 15.10

I Danmark fortolkes det som en stor grad af kunstnerisk selvstyre, hvor kunstnerne og deres organisationer selv er med til at administrere den offentlige støttepolitik, og her vil jeg godt igen slå fast: Kunstorganisationerne udpeger 33 medlemmer til det ny kunstråd, ministeren udpeger 16, og denne ordning er helt enestående i europæisk sammenhæng. Kunstlivet udpeger ikke medlemmer til de parallelle råd i Sverige, Norge, Holland og England osv., så det er helt enestående. Jeg synes, det er flot, og at det er godt, men det er bare vigtigt at få den præcisering på plads. Armslængde går ud på, at ministeren udpeger og også udnævner kulturfolk til de organer, som træffer de endelige fordelingsbeslutninger.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 28. januar 2003 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvide til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvide til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 15.11
